

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

N. 5 - maig 1978

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE

Un Club Parroquial	pàg. 83
Nuestro Obispo en la revista "Caritas"	pàg. 84
Decret sobre l'ordenació dels Havers del Clergat	pàg. 85
Comunicació Pastoral "Aquest mes de Maig"	pàg. 86

CONSELL DE PRESBITERI

Acta de la sessió del dia 12 de març de 1978.	pàg. 89
Acta de la sessió del dia 19 d'abril de 1978.	pàg. 90

COMISSIÓ DE LITÚRGIA

Oración de los fieles para el día de los medios de Comunicación Social	pàg. 91
---	---------

CASAL D'EL TORO SANTUARI DE LA MARE DE DÉU

Maria, tu ets l'alegria del nostre poble	pàg. 92
Programa de les trobades diocesanes al Toro Abril-Maig-Juny- 1978	pàg. 93

SECRETARIA GENERAL

Nomenaments.	pàg. 93
Mutual del Clero	pàg. 94

INFORMACIÓ DE LA DIÒCESI

Activitats del Sr. Bisbe	pàg. 94
Notícies de la Diòcesi	pàg. 95

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA DE BARCELONA

Conclusions sobre la celebració Eucarística.	pàg. 96
--	---------

COMISION EPISCOPAL DE APOSTOLADO SOCIAL

Proclama para el día Nacional de Caridad. Corpus 1978.	pàg. 99
---	---------

SANTA SEU

Fragmento de la instrucción Pastoral "Comunión y Progreso" de la Pontificia Comisión para la Comunicación Social	pàg. 102
--	----------

DOCUMENTS DEL BISBE

UN CLUB PARROQUIAL

Fa unes setmanes vaig visitar el club parroquial de Sant Rafael, a Ciutadella. El club que molts de vosaltres, lectors, formeu i del qual sou part interessant. M'hi vaig trobar amb un ranxo d'al.lots i d'al.lotes. Vàrem seure, després de visitar les diverses dependències, i vàrem xerrar un bon troç de temps. Parlàrem de diverses coses, de l'excursió que l'endemà havien de fer a no sé quin lloc del terme. I va sortir també la idea de que jo escrivís unes paraules per incloure a la revista que de tant en tant edita el club i que s'anomena "Sant Rafel".

Ara, avui, compleixo, molt de bon grat, aquella promesa que vaig fer. Vos dedico aquestes retxes que estic escrivint, ben de cor. Primer per manifestar-vos la meua satisfacció per la trobada que tinguèrem. Vos vaig veure ben il.lusionats amb el vostre club, que, com totes les coses d'aquesta vida, passa pels seus alts i baixos; vos vaig veure amb ganes de continuar-hi i de fer-lo pujar de tò, amb el desig de que tengui vida per a tots els qui hi sou i els qui voleu que hi vinguin; i preocupats també per la línia que el vostre club hauria de seguir i hauria de mantenir al llarg de la seva durada.

He començat titulant aquestes paraules: "un club parroquial." I elles, aquestes paraules, ja vos diuen molta cosa. Si és un club parroquial, que la vostra parroquia fomenta i mira de tirar endavant i de sostenir, baix la qual vos trobau, vol dir que és l'església, tots els qui formau el poble de Déu a Sant Rafel, els qui heu de preocupar-vos del club: vosaltres, els al.lots i al.lotes, que el formeu, per treure'n bon profit per la vostra vida, la vostra formació, el vostre esbarjo, la vostra amistat amb els altres. Els vostres pares i tots els altres feels interesats en el club, per tal de sebre que puja un jovent a la parròquia que sabrà després recollir els fruits cristians i humans que vos haurà donat el club.

I tot perquè els aspectes culturals, esportius, d'amistat i tants d'altres no poden ser aliens de cap manera a la formació que vos ha de donar la parròquia. A la parròquia li convé, certament, formar cristians i fer-los viure la bona Nova de l'Evangelí. Però també li convé tenir "homes" i "dones" de debò, amb una formació humana que sigui també base i suport per a una maduresa humana que serveixi per a cristians madurs i presents en totes les situacions del nostre món.

Me sembla que amb açò que us he dit, he delimitat ben bé tot el que volíeu que vos digués en aquest meu article. Vosaltres mateixos sou prou llestos i intel.ligents per veure quina és la part negativa que no pot entrar en un club parroquial.

Amb tot açò, acab. Sense que vos falti la meva benedicció, la meva amistat i la companyia, sempre que vulgueu, del vostre bisbe Antoni.

Ciutadella, 4 d'abril del 1978.

Antoni, bisbe.

(Publicat a la revista ciclutilada del Club Sant Rafel)

NUESTRO OBISPO EN LA REVISTA "CARITAS"

En la Revista "Caritas" se ha encuestado a los Obispos que componen la Comisión de Apostolado Social. Reproducimos, a continuación, la pregunta que fue formulada a nuestro Obispo, con su consiguiente respuesta.

"En una sociedad clasista, como la actual, ¿es válida la acusación que a veces se le hace a la Iglesia de que, a la hora necesaria de la denuncia profética, tiene demasiado cuidado de no herir la sensibilidad de los más poderosos?"

La misión profética de la Iglesia —y, por tanto, su denuncia— es una misión difícil y comprometida. No tiene esta misión unos cauces ni una "institución" que dirija y reglamente su uso a la hora necesaria. Y hay que llevarla a cabo y ejercitarla no sin cierta inspiración y evitando agresividades y violencias.

Me ha impresionado siempre el pasaje evangélico de Jesús en su sinagoga de Nazaret leyendo el texto de Isaías: "El espíritu del Señor sobre mí; para evangelizar a los pobres me ha enviado; para pregonar a los cautivos, remisión, y a los ciegos, vista; para enviar con libertad a los oprimidos; para pregonar un año de gracia del Señor", y sentándose para proclamar que hoy se ha cumplimentado esta escritura. La Iglesia, continuadora de la misión de Cristo, tiene que proclamar este mismo cumplimiento de la Escritura delante de toda la "sinagoga" que es el mundo actual. Tiene que hacerlo a pesar y conociendo el peligro de ser arrojada de la ciudad, como Jesús.

Porque no siempre la Iglesia ha estado en esta línea profética se puede decir que la acusación aún es válida. Y creo que, hasta que El venga, continuará esta situación intermitente, propia de una "iglesia" que recibe en su propio seno a los pecadores, que está necesitada de purifica-

ción constante, que busca sin cesar la penitencia y renovación y que ha de vencer con paciencia y con caridad sus propios sufrimientos y dificultades internas" (véase L.G. núm. 8).

* * * * *

Pero también hay que proclamar muy alto que la Iglesia ha ejercido en muchísimas ocasiones su denuncia profética sin temores de ninguna clase. Con sus palabras y con sus obras. No es necesario ahora citar episodios o personajes históricos para corroborar este aserto. Hoy día podemos aún comprobar actitudes cristianas y eclesiales que denuncian proféticamente, sin miedo a herir susceptibilidades del poder político, del poder económico, del poder de la influencia, del poder del vicio. ¿No nos podemos preguntar, por ejemplo, si en esta hora presente no es esto lo que está haciendo Cáritas, institución de la Iglesia, a pesar de las dificultades y sinsabores que encuentra en su camino?

Quizá uno de los problemas de nuestra actual Iglesia es que falta una ruptura para una línea más audaz y diáfana en la misión profética que Cristo le encomendó.

Pidamos al Señor que nos mande verdaderos profetas para conseguirlo.

Ciudadela, 13 de Abril de 1978.

Antonio, Obispo de Menorca.

(Públicado en la revista "Caritas")

DECRET SOBRE L'ORDENACIÓ DELS HAVERS DEL CLERGAT

En l'última reunió del Consell del Presbiteri, celebrada el dia 19 d'abril, es va tractar el tema de l'ordenació dels havers del clergat. Després de l'estudi de les respostes rebudes dels capellans i del diàleg que se'n seguí, el Consell del Presbiteri va aprovar un pla per a posar-lo en pràctica a la nostra diòcesi.

Amb aquest Decret dono per acceptada l'esmentada planificació que es troba en un altre lloc d'aquest número del Butlletí, fent al mateix temps aquestes indicacions:

- 1.— El pla comença a regir des del segon semestre d'aquest any 1978.
- 2.— L'administració diocesana voldria que tots els preveres poguessin arribar, tot comptat, a la quantitat de 22.000 Ptes, que sembla el sou normal per a una honesta i suficient sustentació.

3.— Per aconseguir-ho, és necessari potenciar les fonts de recursos, principalment la que ha de venir de l'aportació voluntària dels nostres feels (cal estudiar-la i projectar-la amb visió pràctica per a dur-la a terme), i també de l'aportació germanívola que hem de fer els mateixos preveres, tal com s'insinua en el pla projectat.

4.— No voldria de cap de les maneres que aquesta planificació semblés o tingués un caràcter totalment econòmic. Si el treballador és digne del seu jornal i tothom hauria de tenir tot el que necessita per a portar una vida dignament humana amb la família que ha constituït o de la qual forma part, és cert que també nosaltres, els ministres de l'altar, necessitem doblers per poder viure dignament. Però, una exemplaritat de treball i de pobresa ens obliga més que els altres i l'hem de donar de debò, individualment i comunitàriament, si volem que fructifiqui el nostre esforç per a l'establiment del Regne de Déu.

5.— Tota aquesta planificació vol dir que estem obligats tots a un treball ministerial, a desenrotllar segons les pròpies disponibilitats i qualitats, i d'acord amb les disposicions de la jerarquia.

6.— El nostre servei al Poble de Déu que és a Menorca exigeix una dedicació constant als nostres treballs apostòlics que hem de fer per amor a Déu i al pròxim, sense cercar cap remuneració, sinó que "hem de pasturar el ramat que tenim amb nosaltres, no per força, sinó de bon grat, segons Déu; no per un interès egoista, sinó generosament, no com qui senyoreja damunt les seves possessions, sinó fent-nos models del ramat" (1 Pere, 5, 2—3).

7.— Finalment, no em resisteixo a acabar aquest Decret sense escriure-vos-hi aquest text del Concili Vaticà II, en el decret sobre el ministeri dels preveres, en el número 17: "En quant als béns que adquireixin amb ocasió de l'exercici d'algun ofici eclesiàstic, els empraran els preveres primerament per a la seva honesta sustentació i compliment dels deures del propi estat; però el que sobri, ho vulguin destinar en bé de l'Església o en obres de caritat".

Ciutadella, 25 d'abril del 1978.

Antoni, bisbe.

COMUNICACIÓ PASTORAL

"AQUEST MES DE MAIG"

Estimats germans,

Aquest mes de maig són diverses les solemnitats i festes que hem de celebrar. En ell, primerament, s'hi escauen les festes de la Mare de Déu

del Toro, patrona del bisbat, i la de María Auxiliadora, patrona de Ciutadella. També el diumenge, 7, celebrarem el dia dels mitjans de comunicació social i el dia 24 la festa de Corpus, en el qual celebrarem el dia nacional de Caritat. A moltes parròquies, a més, hi haurà les primeres comunions i molts feels joves rebran de les meves mans el sagrament de la confirmació.

Com que fóra molt llarg escriure-vos de manera particular de cada una d'aquestes celebracions, en aquesta Comunicació pastoral que us faig, vos diré qualque cosa de cada una d'elles.

Les festes del Toro i Maria Auxiliadora

El mes de maig, l'Església l'ha dedicat d'una manera primordial a Maria. Per nosaltres els menorquins ho és encara més per què en ell s'hi troba aquesta festa de Maria baix el títol del Toro, com a Patrona de la nostra illa. Ja fa estona que tots els diumenges de maig els bons feels de Menorca puguen a la nostra muntanya a honorar Maria, qui un diumenge, qui un altre.

Per la nostra vida cristiana, ens és essencial aquesta devoció a Maria. I per açò vos exhort a ella. A que pugeu al Toro a pregar i a visitar a la nostra Mare. Hem de venerar la memòria de la gloriosa sempre verge Maria, Mare de Jesucrist, Déu i Senyor nostre. Pequè Maria ha tingut una funció especialíssima en l'economia de la nostra salvació. Ella ens ha portat la Vida, el Crist, i ella ens porta cap a la mateixa Vida que és el Crist. I ho fa d'una manera excelsa. El Concili Vaticà II ens ho diu així: "Concebent el Crist, engendrant-lo, alimentant-lo, presentant-lo al Pare en el Temple, patint amb el seu Fill que moria a la Creu, col.laborà d'una manera totalment singular a l'obra del Salvador amb obediència, fe, esperança i caritat fervent, per a restablir la vida sobrenatural de les ànimes. Per açò s'és feta la nostra mare en l'ordre de la gràcia".

Aquest sentiment filial que tenim envers ella, manifestem-lo en el nostre comportament i en el nostre compromís cristià de cada dia. La muntanya de Maria s'alça ferma al mig de la nostra illa. Amb el profeta Isaïes vos dic: Veniu, pugem a la muntanya del Senyor, el temple del Déu de Jacob, que ens ensenyi els seus camins i seguim les seves rutes. Serà el camí dels redimits.

Pel feels de la capital diocesana també és festa mariana el diumenge, dia 28. Hi celebrarem la festa traslladada de Maria Auxiliadora, patrona de la ciutat. Si el seu santuari és molt visitat durant l'any, aquest dia hi hem d'anar per venerar-la i per demanar-li el seu auxili per les nostres necessitats. Si més no, per dir-li que, si Ella humilment es va considerar l'esclava del Senyor, que sigui ara com a regina celestial, la nostra Patrona i Mare.

Dia dels mitjans de comunicació social

Es celebra el primer diumenge, de Maig, dia 7. Es el mateix Sant Pare qui ens urgeix aquesta celebració. Perquè tots sabem la influència que

avui dia tenen aquests mitjans. El lema que s'ens proposa aquest any és: L'home com a receptor de les comunicacions socials: esperances, deures i drets. En un altre lloc d'aquest mateix nombre del Butlletí incluim una oració pels fidels i uns fragments de l'exhortació que ha escrit el Consell pontifici de Roma.

Dia nacional de Caritat

També trobareu en un altre lloc d'aquest mateix nombre del butlletí l'exhortació que per aquesta celebració ha fet la Comissió episcopal de pastoral social de l'episcopat espanyol. Tinc intenció de tornar a parlar-vos d'aquest camp tan interessant de la pastoral social i de tota l'obra que va fent la nostra Càritas, institució de l'Església. S'ha fet feina a bastament aquí al nostre bisbat i hem de continuar en aquesta línia, que és línia fonamental pel compromís i per l'eficiència del treball eclesial que hem de dur a terme.

Primeres comunions, confirmacions

Finalment una paraula a tots els fiets i fietes i a tots els joves i adolescents que es preparen per rebre aquests sacraments. Estic enterat de la preparació i de la catequesi que es fan a les parròquies per a la recepció d'aquests sacraments. He assistit també a algunes reunions amb els que s'han de confirmar. Són sacraments d'iniciació cristiana. Els cristians que van arribant a l'ús de raó i a una edat en la qual van obrint els ulls a aquest món i a aquesta vida convé que confirmen la seva fe i que rebin aquest ajut sacramental per enrobustir-la. L'entrada a la vida d'una manera conscient i pròpia ja de cada individu, amb la personalitat i la responsabilitat que dóna, no es fa sense un trauma, sense una certa convulsió que comporta la mateixa vida. Per açò un ajut sacramental i una profundització en el més elemental de la vida cristiana són necessaris, per tal d'entrar amb bon peu cap a la maduresa d'una vida humana que es vol conscienciar en el fet religiós. Que l'Esperit impulsi i marqui interiorment aquests joves i adolescents nostres que són l'esperança d'una Església que és posada al món per conduir-lo cap al Pare.

I res més. Tan sols demanar a Maria, la Mare del Crist i Mare nostra, que amb la seva benedició vulgui beneir tots els nostres treballs apostòlics, tal com jo, el vostre bisbe, vos beneixo.

Antoni, bisbe.

Ciutadella, 27 d'abril del 1978.

CONSELL DE PRESBITERI

ACTA DE LA SESSIÓ DEL DIA 12 DE MARÇ

El dia 8 de març se reuneix en sessió el Consell Presbiteral, a ca'l Bisbe, a les 10 del matí, amb assistència de tots els seus membres.

Després d'unès pregàries, el Bisbe dóna compte de lo tractat sobre economia en la darrera Conferència Episcopal. Economia referent a la equitativa distribució entre les diòcesis de l'aportació estatal.

En pla diocesà, es diu que el pressupost diocesà té que constituir-se de tres fons: Fons particular, patrimoni de la diòcesi. Aportació estatal. Aportació dels fidels.

El representant de l'arxiprestat de Maó diu que en la seva reunió es va dir que: 1º S'hauria d'estudiar que l'aportació del poble provingués al sosteniment del clergat, com es va fer en temps de la república.

Se contesta que les circumstàncies son totalment diferents i que llavors aquesta aportació havia resultat molt insuficient.

2º Que es fa necessari un estudi de les necessitats pastorals de la diòcesi; dels capellans que son necessaris per atendre-les i, per consegüent, una revisió dels càrrecs sacerdotals. Que així algú sacerdot podria quedar independitzat de la diòcesi y viure del seu treball civil.

Es diu que també podria resultar que la diòcesi tingués que demanar als capellans que deixessin el seu treball per atendre a les necessitats pastorals.

Se convé en la necessitat d'una revisió de càrrecs pastorals, i en confeccionar una planificació de camps de treball pastorals.

En quant a economia diocesana es convé en que: és desig de que tots els sacerdots tinguin una retribució base no menor a 22.000 ptes. ni major a 25.000.— Als qui tinguin, per diferents conceptes més de 25.000 ptes. la diòcesi no els donaria res. — Als qui cobren una quantitat inferior a 22.000 ptes., la diòcesi els hi igualaria fins a aquesta suma. — Els qui tinguin ingressos superiors a 25.000 ptes. se'ls invita a depositar en una caixa de compensació una quantitat a fi de poder atendre als germans qui no arriben a 22.000 ptes.

Se convé en enviar a tots els capellans aquesta proposta, esperant la seva contesta.

Finalment se dóna una informació sobre província eclesiàstica, i se fa resaltar que lo més adient és la adhesió a la tarraconense.

La pròxima reunió tindrà lloc el dia 19 d'abril. Se tractaran els temes:

Jubilats i residència sacerdotal.

Economia.

Ciutadella, 12 de març de 1978

ACTA DE LA SESSIÓ DEL DIA 19 D'ABRIL

Dia 19 d'abril, a les 10 del matí, se reuneix a ca'l Bisbe el Consell Presbiteral amb assistència de tots els seus membres.

Després d'una oració, s'obre la sessió amb la lectura pel Bisbe del pressupost de la Gerència de l'Església Espanyola.

Tot seguit es dóna compte de les respostes rebudes a la demanda feta a tots els capellans sobre ordenació dels havers del clergat. S'estudia amb profunditat el tema, i després d'un intens i dilatat diàleg, s'arriba a la següent planificació, que queda aprovada pel Consell:

1.— El bisbat donarà a tots els qui voluntàriament no hi renunciïn, 16.000 ptes. mensuals.

2.— A aquells capellans dedicats i a disposició plena a treballs pastorals, el bisbat intentarà pujar-les a 22.000 ptes. mensuals.

3.— Els qui pel seu treball pastoral i altres treballs civils arribin a 22.000 ptes. mensuals, percebran del bisbat solament les 16.000 ptes.

4.— Aquells capellans que amb el seu treball pastoral i civil no arribin a les 22.000 ptes. mensuals, el bisbat els hi procurarà afegir fins a aquesta quantitat, si ells ho demanen.

5.— Se convida a aquells que amb el seu treball pastoral i civil passen de 25.000 ptes. mensuals que, obrant en consciència, posin en pràctica la cristiana comunicació de bens, aportant a una caixa de compensació, a fi de poder fer realitat l'apujar a 22.000 ptes. els germans que tindrien manco.

Creim que aquesta planificació afavoreix una equitativa distribució de béns; i, a la vegada, queda respectada la voluntat de cadascun, i està dins l'esperit de compartir treballs i havers.

Aquesta planificació talvegada no resoldrà tota la casuística particular, però creiem que és la més adient per facilitar-ho.

Per resoldre tots els cassos relacionats amb el pla exposat, s'acudirà al Delegat diocesà d'Economia, Josep Maria Pastor, qui mirarà d'atendre amb tota sollicitud.

Finalment se tracta el cas del diari "Menorca". S'exposa el tema i se deixa per una posterior consulta i estudi.

La pròxima sessió tindrà lloc el dia 31 de maig, a ca'l Bisbe. Els temes a tractar són:

Aportació de l'arxiprestat de Maó sobre punt de partida per una reflexió sobre l'Església a Maó.

Residència Casa sacerdotal.

Diari "Menorca".

Ciutadella, 19 d'abril de 1978.

COMISSIÓ DE LITÚRGIA

ORACION DE LOS FIELES PARA EL DIA DE LOS MEDIOS DE COMUNICACION SOCIAL

Queridos hermanos, mientras reavivamos nuestra responsabilidad ante los problemas de los medios de comunicación social, y a la vez que nos comprometemos en obtener de ellos una incidencia positiva en la comunidad cívica y cristiana, dirigimos la oración común al Padre que está en los cielos, a fin de que el uso responsable por parte de todos sirva para el verdadero progreso del mundo y para la penetración continuada de los principios evangélicos en las conciencias y en las instituciones.

1. Por la Iglesia, a fin de que pastores y fieles, en el desarrollo de su misión evangelizadora, encuentren en los medios de comunicación social una ayuda para la difusión y el progreso de la verdad y la formación de las conciencias, roguemos al Señor.

Te rogamos, óyenos (u otra, según costumbre).

2. Por los responsables del bien común y por los operadores de los medios de comunicación social, para que cobren conciencia y sean fieles a su compromiso de promoción humana y cristiana de todos, roguemos al Señor.

Te rogamos, óyenos.

3. Por los padres y educadores, a fin de que guíen a los niños y a los jóvenes en el uso de los medios de comunicación social con discernimiento, responsabilidad y disciplina para su formación y sano esparcimiento, roguemos al Señor.

Te rogamos, óyenos.

4. Por aquellos que tienen necesidad de orientación en la vida y en la fe, por aquellos que sufren y se sienten marginados, para que los medios de comunicación les guíen en la superación de sus problemas y susciten interés y generosidad en lo que a ellos se refiere, roguemos al Señor.

Te rogamos, óyenos.

5. Por nosotros y por todos los usuarios de los medios de comunicación social, a fin de que, al usar de nuestros derechos, seamos promotores de programas con un profundo contenido de verdad, de amor y de estímulo en favor de una información objetiva y de una transformación de la sociedad inspirada en los valores cristianos, roguemos al Señor.

Te rogamos, óyenos.

Oh Dios omnipotente, fuente de todo bien, que con los medios de comunicación social nos ofreces instrumentos de formación y de progreso, concédenos que, de acuerdo con tu voluntad, podamos usarlos

con discernimiento para una mayor unión con los hermanos y con Cristo tu Hijo, que vive y reina por los siglos de los siglos.

Amen.

CASAL D'EL TORO SANTUARI DE LA MARE DE DÉU

MARIA, TU ETS L'ALEGRIA DEL NOSTRE POBLE

Durant aquests diumenges d'abril, maig i juny, els cristians menorquins i tots aquells que vulguin compartir la nostra fe i la nostra amistat, tindrem una bona ocasió de trobar-nos.

El motiu és molt concret: prendre consciència de que som un Poble que camina i que vol viure en l'alegria i l'esperança tots els moments de la vida de cada dia, amb els seus avantatges i dificultats, però amb la mirada posada en el Crist.

Durant tot l'any el Casal d'El Toro està obert a tothom. Obert a la pregària, a la reflexió, a la celebració de la fe, a la convivència, a la festa... Volem decididament que sigui un autèntic espai de pau, de joia, de serenitat... també de silenci. Necessitam més que mai moments i espais així. Si bé la natura n'és un marc ben propici, la trobada autèntica entre Déu i l'home i entre els homes es fa en la senzillesa, en la sinceritat, en la solidaritat, en la l'amor.

La Verge Maria, patrona que és d'aquest Poble que camina a Menorca, és d'una manera especial en aquest temps, centre d'atracció i devoció. La seva actitud de creient expressada en una disponibilitat total per la causa del Regne de Déu, ens mou i ens urgeix a vetllar perquè els signes d'aquest Regne, predicats per Jesús i confirmats per la seva resurrecció, es manifestin amb tota claretat entre nosaltres.

EL CULTE A MARIA PROMOU ACTITUDS CRISTIANES

- la sincera obertura a la voluntat del Pare
- l'actitud l'oient de la Paraula per la fe.
- la pregària en comú, com Maria en l'Església neixent.
- l'actitud d'alabança, com el Magnificat.
- la maternal sol.licitud per incorporar nous fills a la comunitat eclesial.
- l'actitud d'ofrena sacrificial pel pecat del món i pels pecats de la pròpia Església.
- la joiosa esperança enmig de les dificultats de la vida.

PROGRAMA DE LES TROBADES DIOCESANES

AL TORO. ABRIL MAIG JUNY 1978

diumenge, dia 30 d'abril.

TROBADA DE JOVES

Organitza: Secretariat de Joves Cristians.

diumenge, dia 7 de maig.

FESTA DE LA MARE DE DÉU D'EL TORO, PATRONA DE MENORCA. CELEBRACIÓ DE L'EUCARISTIA I BENEDICCIÓ DELS CAMPS. A les 11 del matí.

dissabte, dia 13 de maig.

VETLLA DE PREGÀRIA EN LA FESTA DE CINQUAGEMA.

Començarà a les 10 de la nit, és una celebració oberta a tothom.

diumenge, 14 de maig.

FESTA DE CINQUAGEMA.

A les 11 del matí: CELEBRACIÓ DE L'EUCARISTIA.

diumenge, dia 21 de maig.

TROBADA DE CATEQUISTES I DE L'ESCOLA DE TEOLOGIA

Organitza: Secretariat de Catequesi i Escola de Teologia.

diumenge, dia 28 de maig.

TROBADA DE MATRIMONIS

Organitza: Secretariat de la Família.

diumenge, dia 4 de juny.

TROBADA DE PAGESOS

Organitza: Secretariat d'Apostolat Rural.

SECRETARIA GENERAL

NOMENAMENTS

Delegació Diocesana per a Assumptes Econòmics.

Josep Ma. Pastor Sansas, Delegat Diocesà

Delegació Diocesana de Missions

Jaume Albert Vidal Pelegrí, Delegat Diocesà.
Francesc Cardona Pons i Concepció Natta Tutzó.
Maria Pau Carreras Andreu.
Guillem Goñalons Vivó i Pilar Moll Serra.
Anna Marquès Bosch.
Pilar Torrent Campins.
Hna. Dolores Batalla.
Hna. Conchita González.
Germà Pons Allés.

MUTUAL DEL CLERO

Mutual del Clero. Aplicación de sufragios.
En el mes de Mayo corresponde a esta Diócesis de Menorca aplicar dos Misas por los hermanos difuntos.

INFORMACIÓ DE LA DIOCESI

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes d'abril

- 1.— És al santuari del Toro. Rep visites de capellans. A la tarda, es trasllada a la parròquia de St. Antoni de Maó, on concelebra l'eucaristia i es reuneix després amb els feels.
- 2.— Concelebra l'eucaristia al santuari del Toro. Es reuneix amb la Junta dels Amics del Toro. Després dina amb un grup de capellans a Maó, parròquia de St. Francesc.
- 3.— Rep visites a Ciutadella.
4. 5.— Rep visites a Ciutadella. A la tarda del dia 5, es reuneix amb un grup de 6 capellans al Santuari del Toro.
- 6.— Es trasllada a Maó, on rep particularment a diversos capellans. Visita les obres de la capella del Sm. de la parròquia de St. Francesc de Maó. A les 9 del vespre concelebra l'eucaristia al Seminari, celebrant el dijous sacerdotal.
- 7.— Rep visites. A la tarda, visita els locals de l'OAR de Ciutadella.
- 8.— Rep la visita de compliment del Capità General de la regió balear. Rep altres visites i dina i es reuneix amb un grup de capellans.
- 10.— Rep visites.
- 11 a 17.— Va a Madrid on assisteix a reunions de les Comissions Episcopals de Mitjans de Comunicació i de Pastoral social, de les quals forma part, i visita alguns departaments per qüestions del bisbat.

- 18.— Rep visites.
- 19.— Es reuneix amb el Consell del Presbiteri, en la reunió mensual.
- 20.— Rep visites.
- 21.— Assisteix al Santuari del Toro a una reunió de capellans, convocada per la Delegació diocesana de Missions. Al vespre, assisteix al concert d'orgue a Sta. Maria de Maó.
- 23.— Visita la parròquia de Sta. Eulàlia de Maó, on concelebra l'eucaristia i visita la catequesi.
- 24.— Assisteix a la reunió del Centre d'Estudis Pastoral, a Montserrat.
25. 26.— Es a Madrid, on assisteix a la reunió del Consell d'Economia de l'Episcopat espanyol.
- 27.— Celebra l'Eucaristia al Monestir de Monges Benetes, de Montserrat.
- 28.— Rep visites a Maó de diversos capellans. Al vespre visita la catequesi de confirmació de la parròquia de St. Francesc de Maó, i es reuneix també amb els pares dels confirmands.
- 29.— Assisteix a la reunió de la CONFER menorquina, al Seminari i hi concelebra l'eucaristia.
- 30.— Assisteix al santuari del Toro, a la 2ª Trobada dels joves.

NOTÍCIES DE LA DIÒCESI

ESCOLA DE TEOLOGIA: "SER POBRES"

La II jornada de l'Escola de Teologia ha tingut lloc Al Toro el diumenge 9 d'abril. El tema: "ser pobres en una societat de consum". Mn. Josep Ballarin, capellà del santuari de Queralt (Solsona) ha dirigit la reflexió i comunicació de prop d'un centenar de persones que hi han acudit. Primer de tot cal desfer un malentès: la pobresa és, per l'Evangelí, un valor; per al sociòleg i economista, en canvi, un mal a superar. En l'Evangelí, la pobresa és un actitud de l'ànima: no posseir, no posseir-se, deixar-se posseir per Déu. Aquesta actitud, però, s'ha de manifestar exteriorment i fecundar la vida del cristià i de l'Església. El "benaurats els pobres" xoca amb el "feliços els qui tenen més". De fet la nostra societat està muntada sobre el valor del tenir. Després de l'entretinguda xerrada d'en Ballarin, s'han format grups que han contestat a les preguntes: qui són els pobres en l'evangelí i en els estudis econòmics; com podem assumir, en aquesta societat de consum, la pobresa evangèlica; com ha d'assumir l'Església, en aquesta societat, la pobresa evangèlica. Abans de dinar, la "Fracció del Pa": una eucaristia festiva i alegre. Dinar a la posada. I el capvespre, un col·loqui final en que s'han exposat les descobertes dels diferents grups que han vingut a enriquir, concretar i matisar les "franciscanes" paraules d'en Ballarin. De fet, entre compromís per erradicar la misèria de la societat cal que estigui fecundat per una actitud de pobresa evangèlica que permeti crear una societat humanitzada. No sabem com fer-ho, ha estat la conclusió, però ens hi esforçarem.

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

Els dies 14, 15 i 16 d'abril va tenir lloc al Toro el III Curset de Profundització en la fe per a joves. Es ja el tercer curset que es celebra aquest any segons el pla que s'ha-

via proposat el Secretariat de Joves. Hi han assistit uns trenta joves, provinents de Es Castell, Maó, Alaior, Ferreries i Ciutadella. Com els altres dos cursets, aquest ha constituït una nova experiència de comunicació a nivell cristià i una profundització en tots els aspectes: plantejament de vida, opció per Jesucrist, sentit d'Església, pregària, compromís i celebració de la fe. Basicament es tracta d'una revisió de vida feta en dos dies complerts i és una bona ocasió per a profunditzar en la necessitat de que en lo successiu es pugui fer de nou, personalment o bé dins un grup.

Continuament s'ha insistit en que la fe no pot estar deslligada de la vida, del projecte personal que cadascú es va fent. Molt pot ajudar al jove contar concretament amb el projecte de Jesús i un grup de cristians precisament en el moment en què està posant les bases del seu propi futur. En aquest aspecte, té molt de sentit el plantejament de la fe cristiana com a mitjà d'autèntica profundització en el sentit de la vida. La presència del jove dins la comunitat cristiana —aquest ha estat un punt viu que sempre s'ha tractat— haurà de constituir un element renovador i arriscat i és la comunitat la que haurà de fer possible que la fe sigui de cada dia més una opció feta ben conscientment i amb toca llibertat.

La responsabilitat d'aquests cursets és compartida per un equip format per consiliaris i joves del mateix Secretariat. Creim, de cada dia més, que és a partir d'aquesta participació responsable que feim un millor servei. Degut a que hi ha nombrosos joves que han demanat participar en nous cursets, s'ha decidit organitzar-ne un altre la segona quinzena de maig.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA DE BARCELONA

CONCLUSIONS SOBRE LA CELEBRACIÓ EUCARÍSTICA

QÜESTIONS GLOBALES PRÈVIES

1. Valorem l'Eucaristia com a do de Crist a la seva Església, del qual l'assemblea reunida no n'és mestressa, sino acollidora i oferent, unida a l'acció del Senyor, amb acció de gràcies. Valorem la missa del diumenge com la celebració més significativa de l'Eucaristia, el ritme bàsic de la convocatòria eclesial, i el moment sacramental més fort del trobament dels creients amb el Ressuscitat.
2. Constatem que la majoria dels participants a la missa dominical està formada gairebé sempre pels cristians que tenen en aquesta celebració l'únic moment periòdic d'experiència comunitària i d'aliment de la fe. Constatem la dificultat de celebrar plenament tal com preveu el missal. El que cal és trobar la manera d'anar fent viva i real la participació, tenint ben present la comunitat reunida, i promocionant pedagògicament les seves possibilitats, perquè pugui avançar com més millor; creient, alhora, que realment pot fer-ho, i que hi ha molt camí a fer, segons els diferents estils i instruments utilitzables a cada celebració concreta.
3. Es constata, més a fons, que una causa bàsica en les dificultats de celebrar adequadament és la confusió i manca d'interrelació entre els diferents nivells de la vida eclesial, deguda a la manca d'un plantejament pastoral global en els nostres bisbats: no apareix situat el paper correcte i la relació entre evangelització, catequesi, promoció humana, litúrgia... D'aquí ve que s'unidimensionalitzen aspectes (primer va semblar que la reforma litúrgica ho havia d'arreglar tot, després que la catequesi...), i cada element no troba el seu lloc i per tant es valoren o desvaloren arbitràriament.

Calen doncs, dues coses; 1) Un plantejament pastoral global, on es toquin de veritat els problemes que afecten l'acció pastoral; 2) Un plantejament personal de cada pastor i cada comunitat, per veure com s'harmonitzen i interrelacionen els diferents elements (p.e., com es fa una catequesi que pugui conduir a la celebració).

4. Es demana als darrers responsables de la pastoral (bisbes sobretot) una veritable atenció als problemes de la celebració eucarística, tan pel que fa a l'acció litúrgica concreta i la manera de realitzar-la, com al plantejament global de l'actuació pastoral en què s'ha d'inserir la celebració, com es diu en el punt 3.

5. En alguns llocs i horaris seria bona una campanya de concentració de misses dominicals, perquè es perdi la imatge d' "estació de servei" i es passi a formar comunitats celebrants més sòlides i plenes, on es puguin concentrar esforços per aconseguir unes celebracions més expressives.

6. Igualment, cal desvetllar una campanya d'educació dels cristians perquè se sentin cridats a celebrar l'eucaristia, com a Església, allà on es trobin el diumenge, encara que no sigui a la seva comunitat habitual. En un pla més de comunió humana, es destaca que, per tal com quan es va a un lloc i s'hi pren el sol, l'aire, el paisatge, també caldria voler-hi prendre la reunió cristiana (adaptant-se als costums de cada assemblea).

7. Perquè la celebració tingui de veritat tots els elements que li calen, cal promoure la institució arreu dels ministres necessaris.

8. Per a la celebració de la missa dominical, cal una actitud espiritual de prevere que el faci sentir servidor de la comunitat i no el seu jutge. Dintre aquell plantejament pastoral de què s'ha parlat en el punt 3 i que facilitaria aquesta actitud.

9. Pel que fa a la presència dels infants en la celebració eucarística, cal anar-los introduint en la celebració dels adults, mantenint potser la litúrgia de la Paraula a part per a ells i fent-los participar en la litúrgia de l'Eucaristia de la comunitat, i alhora cercant maneres que la seva presència pugui ser-hi activa.

QÜESTIONS QUE ES REFEREIXEN A LA PREPARACIÓ DE LA CELEBRACIÓ

10. Cal un esforç d'atenció i hores dedicat a preparar la celebració, en els seus mil detalls: no només preocupar-se del que es dirà a l'homilia, sinó també preocupar-se de com el conjunt serà significatiu per als assistents. Conscienciar-se que com més significatives es facin les coses, més els cristians avançaran en la seva fe. Com més vetllem tot el que hi ha al costat de les paraules dites, més celebrarem realment. Tenint present que la millor catequesi de la celebració és precisament la mateixa celebració adequadament feta.

11. Cal vetllar de fer servir el ritme pedagògic de l'any litúrgic, de manera que les celebracions no esdevinguin una monòtona repetició d'elles mateixes. Un element important en aquest sentit és de preocupar-se del "canvi de decorat" de les esglésies, de manera que la seva ornamentació i disposició dels diferents elements segueixi el ritme dels temps litúrgics.

12. Es destaca la importància del cant dins la celebració, com a element gairebé necessari en les seves diferents funcions: cants que acompanyen una acció, cants vàlids per ells mateixos, aclamacions, diàlegs... Aquests dos últims (aclamacions, diàlegs) convindria que fossin habitualment cantats.

13. Cal assegurar, abans de cada celebració, que les diferents tasques i ministeris estiguin distribuïts i preparats: lectors, animadors de cant, monitors, acòlits per distribuir la comunió i per acompanyar el president...

14. Als presidents els cal perdre la por a l'expressivitat de la funció presidencial, que esdevé especialment significativa i aglutinadora sobretot en assemblees àmplies. En alguns moments, aquesta funció presidencial ha de destacar especialment, per exemple en el moment de començar la celebració: una entrada ben feta del president, acompanyat de ministres; una salutació cantada; una col·lecta ben dita i remarcant la doxologia, esdevé una important manera de situar els assistents en allò que se celebra, potser més que no pas una llarga monició.

QÜESTIONS A DESTACAR EN LA CELEBRACIÓ MATEIXA

15. Cal aconseguir un equilibri en els ritus inicials, que tenen com a funció formar l'assemblea en la seva concreció d'espai, de temps, de finalitat. Caldrà doncs destacar: 1) una entrada en què tothom s'adoni que comença la missa (ruptura amb l'assaig de cants, encesa dels llums, entrada del president...); 2) una salutació que situï l'assemblea reunida per la Paraula i l'Eucaristia més que no pas anticipi les lectures; 3) un acte penitencial que cal equilibrar (a vegades cantar-lo i destacar-lo més, a vegades cobrir-lo simplement amb el glòria, etc.); 4) una col·lecta que és la culminació d'aquest moment (i que a vegades, sobretot en el temps de durant l'any, esdevé poc expressiva i per a la qual potser caldrà buscar-hi noves fórmules, sense que vulgui dir que hagin de referir-se necessàriament a les lectures que es llegiran després). Però tot això evitant sempre de recarregar; el cant, els accents alternats en els diferents aspectes, la ritualització, poden evitar-ho.

16. Respecte a la celebració de la Paraula, cal destacar que és un element de proclamació celebrativa, no una catequesi-instrucció. Per tant, tot allò que la destaquï en aquest nivell serà important (cantar, p.e., l'aclamació final "Paraula de Déu"). Per això, també, no caldrà pretendre que les lectures siguin intel·lectualment enteses i explicades a fons en la seva totalitat, sinó escoltades: perquè si són ben llegides esdevenen significatives, encara que no s'entenguin plenament.

17. Amb tot, es destaquen alguns problemes, com el de la segona lectura sobretot en el temps de durant l'any. Potser en comunitats que més difícilment poden captar-la algun cop pedagògicament (provisionalment) hom podria suprimir-la. No obs-

tant, són una possibilitat real d'alternativa per les homilies, sobretot si es valoren la seva dimensió de lectura contínua d'un llibre d'Esriptura.

18. Es destaca la importància de valorar el salm responsorial, i de dir-lo de manera que esdevingui de veritat una invitació a la contemplació per mitjà de la mateixa Paraula de Déu. Una monició que el situï correctament, trobar una antífona (al màxim de pròpia) perquè l'assemblea respongui, ésser llegit per qui millor pugui fer-lo, captar, i si no es pot cantar evitar que els assistents hagin d'aprendre's de memòria la resposta (i aleshores, o bé no dir resposta, o bé procurar que tothom la tingui escrita).

19. Aconseguir que l'homilia sigui servidora de la Paraula de Déu, i no el centre psicològic de la celebració. Que arrelhi la Paraula a la vida dels cristians. I que el prevere sigui conscient que la fa a l'interior d'una celebració a la qual també haurà de fer referència.

20. La pregària dels fidels és, dins la celebració de l'Eucaristia, la pregària de l'Església que recorda les necessitats de tothom. Per això, caldrà que sigui pregària veritablement universal (en les quatre àrees: Església, món, pobres, assemblea) i no només expressió de desigs personals dels assistents. Però alhora haurà de ser pregària arrelada en la vida de l'assemblea que celebra.

21. Cal recuperar el moment de la preparació de les ofrenes com a moment de pausa per a l'assemblea, en què el que marca el ritme és uns gestos significativament realitzats pel president, de preparació del pa i del vi més que les paraules que preveu el missal, reservades, en principi, a la pregària personal del celebrant. Aquest moment de la celebració fa adonar un cop més de la importància de cultivar el gest ritual, així com també la presència d'acòlits que acompanyin i ajudin el president (gent adulta, o adolescents de la catequesi, o fins i tot infants).

22. Igualment, cal repensar la possibilitat de recuperar aquí la col·lecta pels pobres, per tal com de sempre va ben vinculada amb l'Eucaristia. Caldria, però, fer-la discretament i ràpidament.

23. Pel que fa a la pregària eucarística, cal mantenir-ne constantment el seu sentit de lloança, memorial i invocació, i fer que els fidels ho aprenguin; que sigui valorada com a pregària del president, en la qual el poble intervé amb aclamacions; que l'espiritualitat del president s'hi alimenti, i que aquest sigui conscient —en recitar-la—

que els fidels han de poder assumir-la com a pròpia.

24. La pregària eucarística necessita iniciació. Tan per fer esdevenir el sopar de Jesús punt de partida de qualsevol catequesi eucarística, com per fer, dins l'homilia, referència a moments concrets d'aquesta pregària, com per puntejar-la moderadíssimament —en casos especials— amb intervencions del monitor que invitin a prestar atenció a moments concrets.

25. Cal vetllar el to declamatori corresponent a cada etapa de la pregària eucarística: la lloanca del prefaci; la súplica de les epíclesis, la narració pausada i solemne de la consagració, la proclamació de l'anàmnesi: la pregària eucarística no hauria de tenir el to d'una "lectura". Cal vetllar igualment els gestos de les mans i la posició del cos: elevació de les mans en el diàleg inicial, imposició de les mans durant l'epíclesi, els gestos corresponents a la narració i mostració als fidels del pa i del calze, les mans esteses durant la pregària...

26. Cal saber donar sentit al moment de començar i acabar la pregària eucarística: amb monició o pausa després de l'oració sobre les ofrenes, amb el cant de les invocations i (si es pot) del prefaci, i amb el cant de la doxologia resposta amb l'Amén final. Igualment, cal destacar a l'interior de la pregària el cant del sant i de l'aclamació de la consagració.

27. Finalment, cal evitar la pruija de fer servir moltes anàfores diferents: té seriós valor pedagògic la repetició d'un nombre reduït de pregàries eucarístiques. El que pot ésser útil però, també, és matisar-la amb embolismes adients i alguna breu aclamació en el seu interior (p.e., a l'epíclesi abans de la consagració).

28. Es considera important de valorar el gest de la fracció del pa. Per això, a part l'interès de tenir un pa que sigui partible significativament, caldria evitar que el gest de pau ocupi sempre tot aquest espai. Concretament, destacar alguns diumenges la pau amb el seu cant, i altres la fracció amb el seu cant, sembla una manera vàlida de resoldre el problema. Igualment, els dies que es canta cant de pau, no començar a partir el pa fins que el cant de pau s'ha acabat.

29. Pel que fa a la distribució de la comunió, caldria que els ministres que ajudin el president realitzin la seva tasca de manera significativa, pujant a l'altar a rebre el pa o el calze ja en el moment de la fracció, i presentant-lo a cada fidel dient "El Cos de Crist" o "La Sang de Crist".

30. Es veu interessant de promoure la pràctica de la comunió amb les dues espècies. Amb l'ajut de nombrosos ministres s'evita que la distribució sigui feixuga.

31. Finalment, es valoren els ritus de comiat com a moment de qualitat humana i d'especial comunicació amb l'assemblea.

COMISION EPISCOPAL DE APOSTOLADO SOCIAL PROCLAMA PARA EL DIA NACIONAL DE CARIDAD. CORPUS 1978

También en tiempos de Jesús había muchos que no importaban, que vivían marginados, proscritos por la sociedad y por el templo, considerados como castigados por Dios. Quedaba lejos la promesa de Jahvé: Llegará el día de la liberación en el que toda tribulación y desesperanza serán aniquiladas (Cf. Is. 61 Is).

En aquella sociedad —como en tantas— los poderosos se habían encargado de legitimar las injusticias achacando las desgracias a pecados personales.

Los cojos, los ciegos, los leprosos, los publicanos, los pobres no importaban. Pero a Jesús sí que le importaban. No hay en él un gesto de condena ni siquiera de indiferencia, sino todo lo contrario, de preferencia y predilección por los pobres. Debió ser sobrecogedor el silencio que se hizo en la sinagoga de Nazaret cuando Jesús leyó el texto de Isaías:

“El espíritu del Señor está sobre mí
porque él me ha ungido
para que de la buena noticia a los pobres.
Me ha enviado para anunciar la libertad a los cautivos
y la vista a los ciegos
para poner en libertad a los oprimidos (Lc. 4.18).

“Toda la sinagoga tenía fijos los ojos en él” (Lc. 4.21) y rompe al silencio expectante: “Hoy, en vuestra presencia se ha cumplido este pasaje” (Lc. 4.21).

Jesús es la revelación de Dios; él destruyó las imágenes falsas de Dios; por él, Dios ama a todos y por eso mismo no es neutral ante los más necesitados; en el Reino no hay marginados, todos son hijos en la mesa del Padre; en el Reino no hay ciudadanos de segunda categoría. Con él llega el Reino, por eso se sienta a la mesa con publicanos y pecadores.

El signo por excelencia de que ha llegado el Reino es esta salvación anunciada a los pobres. Su vida es el testimonio de un amor a todos los hombres, a los que considera verdaderos hermanos. Los que no importan, ¡Cómo importan a Cristo!

Este es el lema del día de Caridad: “Los que no importan, sí importan”.

II

Entre nosotros, pero arrojados fuera de nosotros, tenemos los que no importan, los que no pueden producir, los que son un estorbo, los que evitamos porque molestan, porque son una acusación: minusválidos, ancianos, indigentes, presos, enfermos mentales, alcohólicos, gitanos, drogadictos, prostitutas, tantos jóvenes que no encuentran trabajo... No importan porque en nuestra sociedad no es el hombre sino el poder y el tener lo que cuenta; porque en vez de una sociedad solidaria, fraternal, es una sociedad competitiva en la que triunfan los más listos, los más fuertes, los más privilegiados y, muchas veces, los más sin conciencia, mientras los débiles quedan en la cuneta.

Nosotros los creyentes, que nos decimos seguidores de Jesús, tenemos que

hacernos esta pregunta: éstos, los marginados ¿nos importan o no nos importan?. En la contestación está empeñado algo tan serio como nuestra fe en Jesús. La fe no es algo intelectual que pueda darse sin comprometerse en la vida; la fe es respuesta que en el amor al prójimo damos a Dios. La respuesta de la fe es el amor; y el amor a imitación de Jesús "como él amó", y en ese amor está la preferencia y la predilección por los más pobres de los pobres, que en nuestra sociedad son los marginados.

Sin preferencia de la comunidad por los más pobres no hay en ella fe auténtica, no hay respuesta verdadera a la revelación del misterio del amor de Dios a los hombres.

III

Cáritas es testigo de los sufrimientos y soledades de tantos marginados, de tantas necesidades ocultas, Cáritas como institución de la Iglesia tiene el compromiso firme de contribuir generosamente a suprimir —y, cuando ello no sea posible, a paliar— esos sufrimientos y necesidades. Pero aspira a más. Fiel a la línea establecida en sus propios Estatutos y en las conclusiones de sus Asambleas Generales —que la nueva Comisión Episcopal de Pastoral Social asume cordialmente— quiere esforzarse por llegar a la raíz de estos males para combatirlos en sus mismas causas, y colaborador decididamente a la liberación y promoción integral de todos los hombres. Se necesita ayuda, dinero, personas, ilusión; se necesita amor, se necesita fe.

Todos los que formamos la Iglesia —comunidades y personas— tenemos que hacer un examen de conciencia ¿es verdad que estos marginados ocupan la preferencia en nuestras preocupaciones? los marginados en la sociedad ¿no lo están también en la Iglesia, en nuestras comunidades?.

Somos conscientes de que los creyentes como comunidad de fe no podemos solucionar este gran problema social; corresponde a los poderes públicos y a los partidos políticos arbitrar soluciones largas y eficaces. Entristece constatar la despreocupación de la sociedad por los marginados, incluso en los proyectos pastorales de parroquia y diócesis.

Los creyentes debemos estar unidos a los que más sufren; con ellos y junto a ellos, buscar desde el Evangelio caminos de solución. Seguidores de Jesús son los que se entregan a la construcción del Reino, el cual comienza por transformar las personas y el mundo según el modelo del Evangelio.

Cristo nos hace una llamada a la conversión en estos hermanos nuestros. Si éstos, que no importan a aquéllos "cuyo Dios es el vientre" (Fil. 3,19), siguieran sin importarnos, entonces es que Jesús y su causa tampoco nos importan.

SANTA SEU

FRAGMENTO DE LA INTRODUCCION PASTORAL "COMUNION Y PROGRESO" DE LA PONTIFICIA COMISION PARA LA COMUNICACION SOCIAL

EL DIALOGO EN EL SENO DE LA IGLESIA

Fragmento de la Instrucción Pastoral "Comunión y progreso" de la Pontificia Comisión para la comunicación social.

Como la Iglesia es un Cuerpo vivo necesita de la opinión pública para mantener el diálogo entre sus propios miembros.

Sólo así prosperará su pensamiento y actividad. "...Le faltaría algo en su vida, si careciera de opinión pública. Y sería por culpa de sus pastores y fieles".

Es necesario, pues, que los católicos sean plenamente conscientes de que poseen esa verdadera libertad de expresar su pensamiento, que se basa en la caridad y en "el sentido de la fe". En ese sentido de fe que es despertado y mantenido por el Espíritu de verdad, de tal manera que el Pueblo de Dios, guiado por el Sagrado Magisterio, y en fiel seguimiento del mismo, adhiere indefectiblemente a la fe confiada en el principio a los creyentes, penetra más plenamente en ella con juicio recto y la aplica más plenamente a la vida; y en la caridad, a cuya luz, la misma libertad es elevada a la categoría de comunión en la libertad de Cristo, quien librándonos de las ataduras del pecado, nos hizo capaces de juzgar libremente según su voluntad. Las autoridades correspondientes han de cuidar pues de que el intercambio de las legítimas opiniones se realice en la Iglesia con libertad de pensamiento y expresión. Por ello, determinen las normas y condiciones conducentes a este fin.

Es amplísimo el campo al que puede, extenderse el diálogo interno de la Iglesia. Aunque las verdades de fe pertenezcan a la esencia misma y no pueden en modo alguno estar sujetas a la libre interpretación de cada uno, sin embargo, la Iglesia avanza por los caminos de la historia humana; por ello debe acomodarse a las circunstancias propias de cada momento y lugar, aceptando las necesarias sugerencias, tanto para mostrar adecuadamente las verdades de la fe a las diversas edades y culturas humanas como para adaptar eficazmente su actividad a las condiciones y circunstancias cambiantes.

Los católicos, pues, aún debiendo estar todos atentos a seguir el Magis-

terio, pueden y deben investigar libremente, para llegar a interpretarlas más profundamente, las verdades reveladas a fin que éstas se expongan mejor a una sociedad múltiple y cambiante. Esta libertad de expresión en la Iglesia, lejos de dañar su coherencia y unidad, puede favorecer su concordia y coincidencia, por el libre intercambio de la opinión pública. Pero para que este diálogo se establezca y desarrolle activamente, es absolutamente necesario practicar constantemente la caridad en la discusión y estar todos llenos de un decidido afán de robustecer y conservar la concordia y la colaboración. Por ello se ha de proceder con una auténtica voluntad de construir, no de destruir, a la vez que con un ferviente amor a la iglesia y con aquel afán de unidad que Cristo puso como signo de la verdadera Iglesia y de sus verdaderos discípulos.

Habrà pues que distinguir entre el campo de la investigación científica, en el que los peritos han de gozar de la libertad necesaria para su trabajo y para intercambiar con los otros el fruto de su investigación, con libros o con artículos, y el campo de la instrucción de los fieles, en el cual sólo se puede exponer como doctrina de la Iglesia lo que como tal se propone por el Magisterio auténtico, y las opiniones que pueden presentarse ya como seguras.

Y dado que, por la misma naturaleza de los instrumentos de comunicación, algunas veces se divulgan las nuevas opiniones de los teólogos prematuramente, y frecuentemente fuera de su ambiente, los que escuchan tales opiniones no deben confundirlas con la doctrina auténtica de la Iglesia, y tendrán que juzgarlas con espíritu crítico. Tendrán además que tener en cuenta que frecuentemente el sentido de esas afirmaciones queda gravemente deformado por el mismo estilo informativo y el lenguaje popular de los medios de comunicación.

De la misma manera que se reconoce como sumamente necesario el desarrollo de la opinión pública en la Iglesia, así, a su vez, cada fiel tiene el derecho a conocer cuanto le es necesario para poder asumir un papel activo en la vida de la Iglesia. Esta exige que el fiel pueda disponer de unos medios de comunicación no solo variados y de amplia tirada sino también católicos, si pareciere necesario, siempre que estos sean plenamente aptos para cumplir esa misión.

Un adecuado desarrollo de la vida y las funciones en la Iglesia exige una habitual corriente de la información entre las autoridades eclesásticas de todos los niveles, las organizaciones católicas y los fieles, en am-

bos sentidos, y en todo el mundo. Para ello son necesarias distintas instrucciones, dotadas de los medios imprescindibles: agencias de noticias, consejos pastorales, portavoces oficiales, salas de prensa...

Cuando el estudio de una cuestión en la Iglesia exija secreto, deben observarse las normas generales que se siguen en la sociedad civil. Sin embargo, las riquezas espirituales de las que la misma Iglesia es signo, piden que las noticias que sobre sus programas y múltiple acción se di-

funden sean del todo íntegras, verdaderas y claras. Por ello cuando las autoridades religiosas no quieren o no pueden dar tales noticias, dan fácilmente ocasión más a la difusión de rumores perniciosos que al esclarecimiento de la verdad. Por lo tanto el secreto se ha de restringir y limitar sólo a lo que exijan la fama y estima de las personas y los derechos de los individuos o de los grupos.

El diálogo de la Iglesia debe llegar no sólo a sus fieles, sino a todo el mundo. La Iglesia ha de proclamar su doctrina y su moral, en virtud del derecho concedido a todos los humanos del que ella participa y en virtud de un claro mandato divino.

Además, como enseña el Concilio Vaticano I, debe "leer los signos de los tiempos" que son también un modo del hablar de Dios y una manifestación providencial del desarrollo de la Historia de la Salvación. La Iglesia, debe conocer pues, como reaccionan los hombres de hoy, católicos y no católicos ante los acontecimientos y el pensamiento moderno. En la medida en que los medios de comunicación social expresan y hacen patente esta respuesta, llevan a un mayor conocimiento de la Iglesia.

Cuantos tienen en la Iglesia la sagrada potestad, deben por medio de los instrumentos de comunicación social, anunciar plenamente y constantemente la verdad, y esforzarse a la vez por que en ellos se refleje la verdadera imagen de la Iglesia y de su vida. Y como estos instrumentos, muchas veces son la única fuente y el único canal de noticias entre la Iglesia y el mundo, el prescindir de ellos sería realmente enterrar los talentos recibidos de Dios.

La Iglesia, que confía y espera que las agencias de noticias y los mismos instrumentos de comunicación atiendan con frecuencia a las cuestiones religiosas y las traten con el cuidado que a tales temas corresponde, por su parte debe ofrecer y difundir noticias completas, seguras y verdaderas, para que así estas instituciones puedan desarrollar bien su cometido.